

*Instituut voor
Natuurbehoud*

Erika Van den Bergh
Instituut voor Natuurbehoud
Kliniekstraat 25
1070 Brussel
Tel.: 02/558 18 20
Fax: 02/558 18 05
e-mail: erika.van.den.bergh@instnat.be

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Zeeschelde
Ir. Leo Meyvis
Copernicuslaan 1 Bus 13
2018 ANTWERPEN

Brussel, woensdag 9 mei 2001

Uw kenmerk: B.A. 1381-16EI-U-01-1062 Ons kenmerk: Advies IN. A 2001. 68

Betreft : Advies aan AWZ afdeling Zeeschelde i.v.m. Aanpassing-vernieuwing
aanlegsteigers Lange Rek: de vogelrichtlijn.

Geachte heer Meyvis,

In antwoord op uw vraag van 18 april 2001, in verband met de vernieuwing van de
bestaande aanlegplaatsen Lange Rek op de R.O te Dendermonde kan ik u het
volgende mededelen.

De Scheldeoever tussen Dendermonde en Vlassenbroek is inderdaad ingekleurd als
vogelrichtlijngebied (VRG 6 'De Durme en de Middenloop van de Schelde') en
bevindt zich bovendien vlak bij gebieden die ingekleurd zijn als habitatrictlijngebied
(Schelde –en Durme-estuarium van de Grens tot Gent). Door een schakelbepaling
zijn de bepalingen van artikel 6 van de habitatrictlijn, met betrekking tot het beheer
van Natura 2000 gebieden, ook van kracht in vogelrichtlijngebieden. In bijlage
worden de vier artikelen van artikel 6 kort geschetst. De Europese Commissie
publiceerde in 2000 een nota die specifiek gericht is op de implementatie van artikel
6. Daarin wordt een beslissingsschema voorgesteld voor het plannen van ingrepen in
Natura 2000 gebieden. Dit schema vindt u eveneens toegevoegd aan deze brief,
aangepast voor dit specifiek geval (onder voorbehoud dat het achterliggende schor
ge vrijwaard blijft zowel bij de constructie als bij het gebruik van de aanlegplaatsen).

De volgende punten zijn van belang voor de vernieuwing aanlegplaatsen Lange Rek

- in het betreffende teltraject (watervogeltellingen Zeeschelde, Instituut voor
Natuurbehoud) evenals in het stroomop- en stroomafwaartse teltraject
worden weinig of geen watervogels van Bijlage I van de vogelrichtlijn
waargenomen (bijlage: watervogeltellingen op de Schelde te Dendermonde
98-2000 van de van terkillen tot aan de sluis), er zijn dan ook geen soorten

- van Bijlage I van de Vogelrichtlijn die nadelige invloed van de werken zullen ondervinden;
- De aanlegplaatsen bevinden zich aan de stroomopwaartse grens van een aaneengesloten zoetwaterschorstrook die zich uitstrekt van Baasrode tot Dendermonde. Verder stroomopwaarts blijven enkel nog kleine geïsoleerde zoetwaterschorstukjes over op de rechterscheldeoever. De vegetatie van deze schorstrook bestaat hoofdzakelijk uit struik- en boomvormige wilgenvegetaties en secundaire ruigtekruidenvegetaties.

De geplande werken zullen naar alle waarschijnlijkheid geen significante nadelige invloed hebben op de soorten waarvoor het Vogelrichtlijngebied 6 werd aangeduid. Het behoud van de schorstrook ter hoogte van de geplande werkzaamheden echter is belangrijk, niet alleen omwille van de zeldzaamheid van dit internationaal belangrijk habitattype maar vooral ook omdat ze als het ware de stroomopwaartse grens van de estuariene gradiënt vormt wat de schorren betreft.

In uw vraag naar advies blijft u bijzonder vaag over de feitelijke hoedanigheden van de uit te voeren werkzaamheden. Wij kunnen er geenszins uit opmaken wat 'het aanpassen aan de noden van het huidige scheepvaartverkeer' en 'het herwaarderen van de aanlegmogelijkheden' concreet inhouden naar de uit te voeren werken en naar de verstoringen die het gebruik ervan achteraf zullen teweeg brengen toe. De geplande werken zullen, gezien de geringe omvang, vermoedelijk geen significante nadelige invloed hebben op de algehele samenhang van Natura 2000 maar wij willen toch benadrukken dat de zoetwaterschorren zoveel mogelijk dienen gespaard te blijven zowel tijdens de uitvoeringswerken als bij het gebruik van de infrastructuur achteraf. Het is dan ook aan te bevelen om het gebruik van de aan te leggen infrastructuur te beperken tot een aantal gespecificeerde gebruikers.

Eerder dit jaar werd ons advies gevraagd omtrent de aanleg van een slipway en steiger ter hoogte van de De Bruynkaai, eveneens op de rechter Scheldeoever iets verder stroomopwaarts. Voor een correcte effectenbeoordeling moet eveneens het cumulatief effect van het gebruik van de verschillende aanmeermogelijkheden geëvalueerd worden.

De toepasbaarheid van de meldingsplicht aan Europa is momenteel niet echt duidelijk. Wij raden u aan om bij mevrouw Els Martens (AMINAL afdeling natuur) te informeren of het nodig is deze geplande werken te melden aan de EC.

Wij hopen U hiermee van dienst te zijn geweest,

Met vriendelijke groeten,

Erika Van den Bergh
Wetenschappelijk medewerker

Bijlage a: bepalingen van artikel 6 van de Habitatrichtlijn

- Artikel 6 lid 1 (zorgplicht) geeft aan dat de lidstaten voor de aangewezen gebieden de nodige instandhoudingsmaatregelen moeten treffen. Deze moeten ervoor zorgen dat de habitatten en soorten waarvoor de gebieden werden aangewezen in stand gehouden worden en zelfs hersteld worden. Nieuwe plannen of projecten binnen deze Natura 2000-gebieden of met mogelijke impact op de gebieden dienen hieraan eveneens getoetst te worden.
- Artikel 6 lid 2 (voorkomingsbeginsel) geeft aan dat de lidstaten de nodige stappen moeten ondernemen om achteruitgang van de habitatten en verstoring van de soorten waarvoor de gebieden werden aangewezen te voorkomen.
- Artikel 6 lid 3 (effectenbeoordeling) schrijft voor dat van elk plan of project dat significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden een effectenbeoordeling wordt gemaakt (vb. door een MER rapportage) voor de habitatten en soorten waarvoor de gebieden werden aangewezen. Projecten kunnen enkel doorgevoerd worden indien geoordeeld wordt dat er geen negatieve effecten uit voortvloeien voor de natuurbehoudsdoelstellingen voor het gebied.
- Artikel 6 lid 4 (compensatiebeginsel) Indien, ondanks een negatieve beoordeling, een plan toch moet doorgevoerd worden bij ontstentenis van alternatieve oplossingen of om dwingende redenen, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, moeten de nodige compenserende maatregelen genomen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 niet geschaad wordt. Wanneer de betrokken speciale beschermingszone een gebied met prioritaire typen habitatten of prioritair te beschermen soorten is, komen als dwingende redenen van groot openbaar belang alleen argumenten in aanmerking die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, dan wel, na advies van de Europese Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang. Diegene die een schadelijke activiteit wil ondernemen heeft de plicht alle beoogde compensatie maatregelen aan de Europese Commissie te melden en aan te tonen dat ze het gewenste resultaat zullen leveren. Compensatie maatregelen moeten uiterlijk vastgesteld zijn met het besluit tot de toelating van de ingreep en dienen in feite gerealiseerd te zijn vooraleer de ingreep plaatsvindt.

Bijlage b: Procedure voor plannen/projecten die Natura 2000-gebieden beïnvloeden

